

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 985
Tarih : 10.02.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sokağa Çıkma yasakları dolayısıyla meydana gelen çatışmalı ortamda evini kaybeden veya terk etmek zorunda kalan insanlarımızın sorunlarının tespit edilmesi ve araştırılması için Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim. 10.02.16

Mehmet Emin ADIYAMAN

HDP Iğdır Milletvekili

GEREKÇE

Anayasanın, Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması başlıklı 13.md.si

“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.” demektedir.

Yine anayasanın Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması başlıklı 15 md.si ise

“Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir.

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz”

demek suretiyle temel hak ve hürriyetlerin hangi koşullarda sınırlandırabileceğini açıkça ortaya koymuştur. Buna bağlı olarak Anayasa 120.md ve devamında sıkıyönetim ve olağanüstü hal uygulamasının hangi şartlarda ve hangi usul ve esaslar çerçevesinde ilan edileceğini belirtmiştir

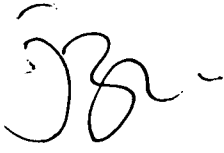
Türkiye’de süresiz sokağa çıkma yasağı uygulamaları ile temel hak ve hürriyetlerin askıya alınmış olması hukuki dayanaktan yoksundur. Uygulanmakta olan sokağa çıkma yasağı dayanağını anayasadan almamaktadır dayanak gösterilen 5442 sayılı yasanın 11 md. si ise süresiz sokağa çıkma yasağı yetkisini valilik ve kaymakamlara vermemektedir. Bu itibarla mevcut sokağa çıkma yasakları hukuki dayanaktan yoksun Anayasa ve hukukun evrensel prensiplerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı il, ilçelerde sokağa çıkma yasakları ve ablukalar şu an Cizre, Silopi ve Sur olmak üzere 3 ilçede devam etmekte, 7 kent 20 ilçe ve onlarca mahalleyi kapsayacak şekilde 56 kez ilan edilen sokağa çıkma yasakları toplamda 357 günü bulmuş durumdadır. Meydana gelen sokağa çıkma yasakları dolayısıyla yaşanan çatışmalar neticesinde Cizre, Silopi, Sur ilçelerinde toplamda 200 kişi hayatını kaybetmiş ve bu sayı giderek artmaktadır. Yaşanan çatışmalı ortamda 3 aylık Miray İnce, 32 yaşındaki zihinsel engelli Mehmet Torgut, 77 yaşındaki Emame Şahin hayatlarını kaybetmiştir. Yaşanan çatışmalı ortamda 22 çocuk hayatını kaybetmiştir.

Cizre, Silopi ve Diyarbakır Sur ilçelerinde yaklaşık 57 gündür devam eden sokağa çıkma yasağı ve çatışmalar nedeniyle binlerce insan evlerini terk etmek zorunda kalmıştır. 120 bin nüfuslu Cizre’de 100 bine yakın nüfusun göç ettiği, 60 bin nüfuslu Sur ilçesinde ise halkın tamamına yakınının evlerini terk ettiği belirtiliyor. Sokağa çıkma yasakları ilan edilen Cizre ve Silopi halkının büyük bir çoğunluğu Şırnak il merkezine göç etmiş ancak Şırnak’ta da çatışmaların çıkmasıyla göç eden aileler Güçlükonak, İdil, Kumçatı gibi ilçelere taşındıkları gıda, barınma ve sağlık problemi yaşamaktadırlar. Zorunlu iç göç kadınları ve çocukları çok daha fazla etkilemektedir. Yoksul ailelerde kadınlar evlerinden, yaşam alanlarından koparılarak daha da yoksulluğa itilme tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Akdeniz Göç-Deri'n raporlarına göre yaşanan sokağa çıkma yasaklarının 90'lardan farklı olduğu, 90'lı yıllarda köyleri yakılan ve yıkılan insanlar kalıcı bir niyetle köyden kentlere göç etmişlerdi. Burada ise kentlerde çatışmaların olmasından dolayı insanlar kentten kente veya kentten köylere göç etmektedir. Dolayısıyla bu göç dalgası 90'lardan çok daha tehlikeli bir durumu göstermektedir görüşülen ailelerin tamamına yakını yani % 95'i sokağa çıkma yasakları bittiği takdirde geri dönmek istediklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak 1990'larda yapılan hataların aynısı tekrarlanıyor. 90'lı yıllarda Kürt'lerin yoğun olarak yaşadığı il ve ilçelerde yaşanan çatışmalı ortamda 3.000'den fazla köy haritadan silindi. 4 milyonu aşkın insan yerinden ve yurdundan edildi ve çeyrek milyon köylü evsiz kaldı. Avrupa Birliğine üye olma yolunda bir ülkede yaşanan sokağa çıkma yasakları ve çatışmalı ortamdan göç etmek zorunda kalan insanların sağlık, eğitim, beslenme, barınma gibi ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmadığı hakkında bilgi sahibi değiliz. Sokağa çıkma yasakları adı altında gerçekleşen olaylardan dolayı evini kaybeden veya evini terk eden insanların sorunlarının tespit edilmesi ve kalıcı çözümlerinin bulunması amaçlı Meclis çatısı altında acilen bir araştırma komisyonu kurulmasını talep ediyoruz.

1. İdris Baluken
HDP Diyarbakır Milletvekili

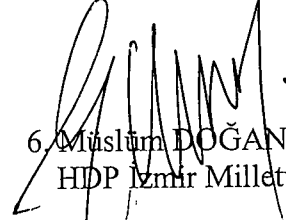
2. Filiz KERESTECİOĞLU
HDP İstanbul Milletvekili

3. Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

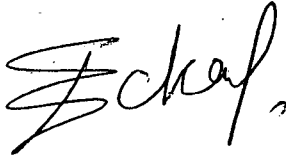
4. Huda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

6. Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

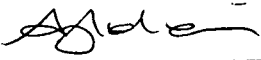
8. Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

9. Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

11. Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

13. Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

14. Burcu ÇELİK ÖZKAN
HDP Muş Milletvekili

15. Besime KONCA
HDP Siirt Milletvekili

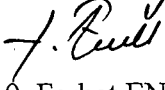
16. Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

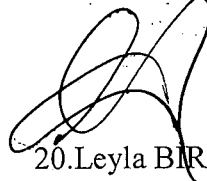
17.Aycan İRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

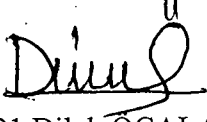
18.Faysal SARIYILDIZ
HDP Şırnak Milletvekili

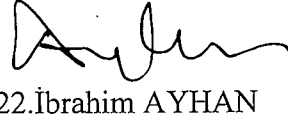
19. Ferhat ENCU
HDP Şırnak Milletvekili

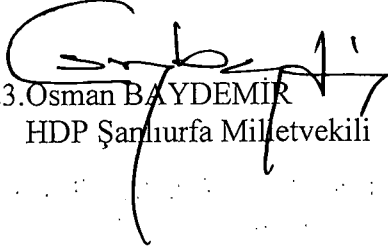
20.Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

21.Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

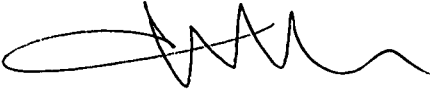
22.İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

23.Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

24.Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

27.Nadir YILDIRIM
HDP Van Milletvekili

28.Tuğba HEZER ÖZTÜRK
HDP Van Milletvekili